

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravnništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 124.

V Ljubljani, v četrtek 31. maja 1900.

Letnik XXVIII.

Vabilo na naročbo.

S 1. junijem se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v upravnistvu:

Vse leto 20 kron. Četrta leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ | Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. Četrta leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ | Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravištvo „Slovenca“.

Iz delegacij.

Iz Pešte se nam brzojavlja: Delegacija drž. zbora je imela včeraj, 30. maja plenarno sejo. Ogerska delegacija je doposlala svoja poročila glede proračunov za vojno, Bosno, mornarico in vnanje ministerstvo. Nato je baron Czedik poročal o končnem računu za leto 1898. Računi so bili brez debate odobreni.

Delegat Vencajz predloži poročilo o kreditu za Bosno in Hercegovino.

Dr. Bulat izraža željo, naj bi se pričela graditi železnica iz Bosne do Splita. Dotični zakon je v Avstriji že potrjen, zato naj bi tudi Ogerska pospešila zgradbo te železnice.

Delegat Slama našteva razne pritožbe glede Bosne in graja računske zaključke, češ, da so delegati le štatisti bosanske uprave.

Državni fin. minister pl. Kallay pri-trjuje dr. Bulatu glede železnice. Glede računskih zaključkov pa izjavi, da delegaciji doslej še nimata pravice dovoljevati kredit za Bosno in Hercegovino, torej tudi ne presojevati računskih zaključke. Mogoče bi namreč bilo, da bi ogerska delegacija vladi dala

druga navodila nego avstrijska, in vlada bi ne vedela, katerih navodil naj se drži. O upravi Bosne je v delegacijah že večkrat dajal pojasnila. Uprava je pričela tudi izdajati tiskana poročila o posameznih strokah v Bosni. Razmere sicer niso rajske in pri-pet se tudi napake, kakor povsod. A raz-mere tudi niso tako slabe, kakor se večkrat naglašajo. Minister nadalje naglašajo, da je vsprejel še vsako deputacijo in tudi pomagal, da so se deputacije smele cesarju približati. Sedanja deputacija v Pešti pa hoče k cesarju s prošnjo, ki je bila že odklonjena. Davki v Bosni rastejo v razmerju z razvojem polje-delstva. Dohodki od soli in tobaka kažejo, da se povzdiga blagostanje. Vlada se v obče ne vtika v cerkvene stvari, pač pa varuje vsako veroizpovedanje. Konečno je minister odgovoril tudi na interpelacijo glede Sičere.

Poročevalec Vencajz konstatuje z ozirom na pritožbe mohamedancev, da se tudi katoliki pritožujejo. Iz tega se more sklepati, da so to strankarske težnje in da uprava stoji nad strankami. Priznati se mora, da je vlada v trdnih rokah.

Nato so bili vsprejeti: kredit za Bosno in proračun za skupno fin. ministerstvo ter najvišji računski dvor.

Na interpelacijo del. Gessmanna odgo-varja vojni minister baron Krieghammer, da hoče dovoliti ustanovitev društva avstro-ogerskih vojaških uradnikov, ker ima društvo dober namen.

Na interpelacijo delegata Wachnyanina odgovarja vojni minister, da mu ni znano, ali so se v Galiciji res vršile vojaške vaje na velikonočni ponedeljek. Stvar se bode preiskovala, sicer pa imajo vojaki priliko, udeleževati se ob praznikih božje službe, v kolikor služba dopušča. Ko pa bi v polkih, v katerih je zastopanih več veroizpovedanj, praznovali praznike vseh veroizpovedanj, imeli bi ti polki mnogo več praznikov.

S tem je bila seja končana.

Državni kmetijski svet.

Piše poslanec Fr. Povše.
(Dalje.)

II. Mlekarske zadruge.

Misliti bi bilo, da pa je naš izvoz v maslu tem večji. Pa tudi v tem oziru ni naše mlekarstvo na vrhu svoje naloge. Vpe-

ljalo se je sicer v Avstrijo l. 1898 le 835 kvintalov putra in masla, izpeljalo pa iz Avstrije 41.336 kvintalov.

Pri tem pa je naš izvoz svinjske masti od 19.836 kvintalov padel na 2682 kvintalov, nasprotno pa je prišlo (osobito iz Srbije) v Avstrijo 229.511 kvintalov.

Najbolj gorostasna pa je številka, ki nam kaže, da se je v istem letu vpeljalo v Avstrijo 335.704 kvintalov umetnega masla — margarina. Ni čuda, da naši gospo-darji ne morejo spečati osobito surovega masla.

Sicer pa je doslej naše maslarstvo bilo zelo pomanjkljivo, tako da naše blago ni bilo priljubljeno na tujem trgu. V tem oziru bi se morali kar sramovati, da nas je celó so-sedna Italija, ki nima v to tako ugodnih razmer, daleč nadkrilovala, ker je izvozila 38.885 kvintalov presnega masla.

Ogromna konkurenca margarina bi mogla nas preplašiti, da ni nič pričakovati.

Toda upati je, da zadobi v kmetijskem odseku državnega zbora že izgotovljeni zakon veljavo, po katerem se bo strogo po-stopalo proti sleparstvu v trgovini z umetnim maslom.

Sicer pa je trg v inozemstvu za maslo še dovolj odprt. Tako je letos došlo iz Nemčije več ponudb avstrijskim trgovcem z ma-slom, prav vgodnih, namreč 1 gl. 20 kr. za kilo masla.

Velika mlekarna v Temešvaru na Oger-skem, katero podpira ogerska vlada, sklenila je pogodbo s trgovci iz Nemčije, da se ji plača kilo putra doma v Temešvaru po en gold. Da pa je puter po možnosti vedno enake kakovosti, spojile so se mlekarne on-dotne pokrajine, tako da pohaja slehern dan v glavno mlekarstvo s centrifugo posneta sme-tana od 160 zadrug! In ogerska vlada je tej osrednji zadrugi še dovolila izvozno premijo! In pri nas?

Tudi v Galiciji so sklenile marsikatero mlekarstvo prav vgodne cene z Nemčijo.

Z Angleškega prihajajo tudi vedno po-gosteje naročbe za maslo.

Kako umejo nekatere države pospeše-vati izvoz pridelkov, nam kaže Švedska, ki je v minolem poletju poslala posebno komi-sijo na Balkan, da prouči ondote tržne po-

trebe in skuša ondote trg pridobiti za šved-sko maslo. In mi sosede Balkana mirno ča-kamo na odjemalce!

Pa tudi Japan in Kitaj potrebujejo od leta do leta več masla in to je Amerika opa-zila in si osvojila ondote trg.

Vse to kaže, da je še dovolj trga za naše maslo, zato treba, da pospešimo naše mlekarstvo. To pa dosežemo z boljšim izde-lovanjem, z umno trgovino in skrbnim iz-vozom našega pridelka na inozemski trg.

Pouka nam je pred vsem treba v um-nem mlekarstvu, maslarstvu in sirarstvu.

Kmetijski svet upoštevač dejstvo, da tožijo vse mlekarne zadruge, da ne morejo dobiti dobrih spretnih sirarjev, pozivlja kme-tijsko ministerstvo, da ustanovi veliko mle-karsko šolo, v kateri naj se izuče teoretično in praktično izvežbani sirarji, ki morejo po-tem usposobljeni biti kot učitelji v strokah mlekarstva.

V posameznih kronovinah pa naj se osnujejo manjše praktične mlekarne šole, na katerih bo mogoče izvežbati dobre sirar-ske delavce, sirarje za posamezne kmetije in zadruge.

Kmetijsko ministerstvo se je izjavilo, da hoče že letos s 1. novembrom otvoriti tak zavod na Predarlberškem v Dornbirnu. Na tej šoli bo prostora le za 12 gojencev, ker hoče ministerstvo, da se ti temeljito izvež-bajo v tej stroki; zato se bodo sprejeli le že deloma vešči mladeniči, ki bodo potem vsposobljeni kot praktični učitelji v mlekar-stvu in sirarstvu.

Ker je naši deželi dobrih sirarjev treba, kakor ribi vode, je zastopnik našega dežel-nega odbora storil potrebno, da se bo za enega deželanov prihranil prostor v tej šoli takoj letos pri otvoritvi.

Istotako je obljubljeno, da se bo za južne dežele s slovenskim poučnim jezikom ustanovila mlekarstvo praktična šola, n. pr. na Gorenjskem, katero hoče minist-erstvo zdatno podpirati.

Potem, ko bo mogoče našim mlekar-skim zadrugam dobiti spretnih sirarjev, je vspeh zagotovljen, in upanje, da bo naše mlekarstvo postalo pravi vir trajnim dohod-kom, je povsem opravičeno. Prav iz tega razloga smatral je naše dežele zastopnik, vse potrebno v to svrhu dogovoriti in če se

LISTEK.

Na Vestfalskem.

Piše J. Knific.
XXVI.

Derne, 4. maja.

Meseca junija l. l. bo menda minulo petsto let, da se je porodil Gutenberg, izu-mitelj tiskarskega stroja. Pač gotovo nikdar temu slavnemu možu ni prišlo na um, ko-liko da je s svojo iznajdbo koristil človeškemu rodu, pa tudi koliko škodoval. Vodilni faktor posameznega človeka kakor tudi cele človeške družbe so postale knjige in pred vsem časopisi. Po njih razširjajo časniki svojo misel in nazore med narod, in kakor mislijo oni, tako misli tudi ljudstvo, tako da je popolnoma upravičena trditev: peščica ljudij misli za cel človeški rod.

S časopisi menim da nobena dežela tako oblagodarjena kakor Vestfalska in Po-renščina. Vsaka vas ima svoj časnik; večji kraji jih imajo po tri, štiri ali še več. Vsak

Navadno stane tak časnik, ki izhaja vsak na jedni poli in ima v soboto po jedno ali dve zabavni prilogi, na mesec po 60 vin. (pfenigov). Tiskarna ti ga za to naročnino pošlje na dom. Za 36 kr. na mesec pa toli-ko berila! Ne, z Nemci se v tem oziru ne moremo kosati. O bursko-angleški vojski ti razpravlja priprost delavec kot pri nas učen doktorji. Razume se, da vse brez iz-jeme simpatizuje z Buri.

Časniki po Vestfalskem so dobri in slabi kakor povsod; pa vendar prevladujejo dobri. Vaški časopisi so večinoma glasila nemškega centra. Drugače je po mestih; tukaj je mnogo liberalnih, pa tudi soc. dem.

Glavni katoliški časnik teh dveh zahod-nih pruskih provincij je »Kölnische Volks-zeitung«. Izhaja po trikrat na dan, vsako-krat na dveh polah; razun tega ima še ne-broj zabavnih in slovstvenih prilog. V Ko-linu stane za celo leto 20 mark (=24 K), po deželi 26 mark (=31 K). Glede nizke cene se še od daleč ne moremo primerjati z njo. — Piše odločno tako kakor maloka-teri časnik. Za pravico in resnico katoliške

ozirno kritikuje napake in slabosti pruske vlade.

Mnogo se piše v zadnjem času o »lex Heinze«, katero je predložil centrum nemškemu državnemu zboru, katera predloga se pa še ni rešila. »Kölnische Volkszeitung« si je za prvi april dovolila to-le šalo: Priob-čila je izmišljen pogovor (interview) jednega svojih sotrudnikov z nekim zelo znanim centralistom. V tem pogovoru se navajajo vsi mogoči razlogi za »lex Heinze« v smislu nemškega centra. — In res, liberalni časniki so šli na led. Vsi brez izjeme, in pred vsemi glavna njena nasprotnica, liberalna »Kölnische Zeitung«, so začeli udrihati po »Volkszeitung« in pobijati vse navedene razloge. Čez par dni pa se oglasi »Kölnische Volkszeitung«: Ves pogovor je izmišljen, gola šala za prvi april. Besede, ki jih je govoril centralist, so citati iz vseh mogočih liberalnih časnikov in »prononsiranih« libe-ralnih slovstvenih in umetnostnih kritikov. Liberalci so pobijali — same sebe, ha, ha, ha. Blamaža, da še ne take.

Taki so liberalci povsodi; laž in proti-

saj drugače tudi ni mogoče. Prvi liberalci, početnik liberalizma je Lucifer, ki je bil »lažnik od početka«. »Non serviam!« se je glasila njegova deviza, »non serviam in aeternum«, se še sedaj glasi po liberalnih časnikih, bodisi nemških ali pa slovenskih. In če pride pri tem v protislovje s samim s seboj, kaj za to? To je znak »napred-njastva«, »intelligence«. Včeraj je vpil »Slov. Narod«: »Mi smo dobri katoličani«; danes pa taji najvažnejše resnice sv. vere, blati papeža, psuje škofo in mašnike. — Tako je na Kranjskem, tako je tudi na Nemškem.

Samo socijalistični »Vorwärts« je spo-znal prevaro ob pravem času in pisal: »Mi sicer vemo, da je to samo šala za prvi april; pa vendar se ideje, izražene v inter-viewu, popolnoma zlagajo z idejami cen-truma«. Le tega ni mogel vedeti, odkod je Volkszeitung pobrala vse citate.

Ta faktum je vreden, da ga zabeležimo. Liberalizem je star in gnjil; iz njegovega razpadajočega telesa pa je zrastle hči, hujša od svojega očeta, socijalna demokracija. Ta gre v svojem izvajanju do konca, med tem

otvori res kmetijska šola za Gorenjsko, bodi skrb deželnemu zboru, da naj se na njej v prvi vrsti goji znanost umnega mlekarstva.

Kmetijski svet je na to soglasno sklenil, prav toplo priporočati kmetijskemu ministertvu, da pospešuje in podpira snovanje in razširjanje mlekarških zadrug, ker le te si zamorejo nabaviti v to potrebnih strojev in spretnih mlekarjev-sirarjev.

Dalje priporoča kmetijski svet, da vpliva kmetijsko ministertvo na mlekarške zadruge, da izdeluje velike tolste sire po Emodolskem vzoru, ker le ti imajo najgotovše odjemalce.

Posebno pa priporoča kmetijski svet, da ministertvo ves svoj vpliv porabi v to, da se že kmalu ustanovi osrednji urad vseh mlekarških zadrug, ki bo posredoval prodajo masla in sira. Istotako naj kmetijsko ministertvo vpliva na železniško upravo za znižane prevozne tarifyne cene.

Prav tako naj naši državni konzulati, osobito oni v orijentu, skrb za odjemalce za naše mlekarške izdelke ter zagotove kupčijo za maslo in sir. Carigrad, pa tudi Kairo in Egipt sploh ter ves Balkan se mora odpreti našemu izvozu, to bodi skrb osrednje vlade.

Konečno se je kmetijski svet obrnil do ministertva s prošnjo, da izposluje od finančne uprave, da se enako, kakor se to vrši v industriji, tudi sirarskim zadrugam daje sol po znižani ceni, ter izrazil željo, da se že dožene v državnem zboru toliko potrebni zakon proti ponarejevanju masla, in ki naj urejuje sploh trgovino s toščami.

Prav umestna je bila resolucija zastopnika goriškega deželnega odbora grofa Coroninija, ki pozivlja kmetijsko ministertvo, da pri c. kr. vojnem ministertvu izposluje, naj v prihodnje c. kr. mornarica v Pulju kupuje maslo in sir od domačih mlekarških zadrug, ne pa kakor doslej iz Italije! Res žalostno je kaj takega čuti, kar jasno osvetljuje naše avstrijske razmere, da se osobito vojna uprava, ki toliko milijonov izda za oskrbovanje vojaštva, tako zelo brani, potreščine odjemavati naravnost od pridelovalcev. Če se ista protivi temu z izgovorom, da je za njo prezamudno obravnavati s tolikim številom pridelovalcev, pa ta razlog postane ničev, ker se je v naši državi že na stotine zadrug ustanovilo in zamorejo te pač vsem zahtevam vojne uprave zadostovati.

Upajmo, da osobito sedaj, za kar je vsa nada opravičena, ko se ustanovi osrednji urad za razprodajanje vsakovrstnih kmetijskih pridelkov, torej tudi mlekarških, da se ne bo več pri mornarici kaj takega zgodilo, da bi ptuje blago imelo prednost pred domačim.

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. maja.

Poslanec dr. Herold o parlamentarnem položaju. V Žičkovu je bil minuli torek shod, ki je protestoval proti Koerberjevemu jezikovnemu načrtu. Na tem shodu je pa govoril tudi češki poslanec dr. Herold. Opisoval je podrobneje notranje-politični po-

ker se je zbal strašnih posledic, ki se nujno izvajajo iz njegovih trditev. Naša jedina resna nasprotnica je torej socialna demokracija. Kedo bode v tem boju zmagal, o tem ni dvoma.

Pa se tudi agitira za katoliške časnike vse bolj ko pri nas, in pri tem podpira jeden časopis družega. Po kolodvorih vidiš med drugimi listi tudi »Volkszeitung«; po uličnih oglih vidiš debelo tiskan plakat: »Kölnische Volkszeitung«. Zares, v agitaciji za dobre časopise smo Slovenci do sedaj storili še vse premalo.

Kakor v Kolinu imenovana dva časopisa, tako si stojita v Dortmundu nasproti »Tremonia« in »Generalanzeiger« v porenškem Essenu »Essener Volkszeitung« in »E-Zeitung« itd. itd. Katoliška zavest na Vestfalskem je že toliko probujena, da se v vsakem kraju nahaja najmanj jeden dober katoliški list. Za nemške katoliške sploh pa izhaja v Berlinu izvrsten list »Germania«, ki tudi Slovanom ni nasproten.

Bral sem mnogo časopisov, te in one vrste, pa izjavljati moram, da mi ni prišel pod roko list, ki bi pisal tako ne-

ložaj, posebno pa dogodke, ki so bili posledice mladočeske obstrukcije, in razne poskuse, da bi se v parlamentu zopet pričelo z rednim delom. Govoril je o vladnih načrtih za rešitev krize, o razpustu parlamenta, o uveljavljanju jezikovnega načrta s pomočjo § 14., o spremembi poslovnega reda ter konečno o prekinjenju državnozbornskega zasedanja. Govornik ne veruje, da bi vlada resno mislila na razpust parlamenta, ker bi s tem ničesar ne pridobila; prišli bi v parlament še radikalnejši elementi. Ako vlada uveljavi jezikovni načrt brez parlamenta, napoveduje govornik mej splošnim odobravanjem vihar po celi Češki, kakoršnega ne pomni zgodovina. Tak korak bi provociral potrpežljivost češkega naroda. Bržkone se posluži vlada poslednjega sredstva in pošlje poslance jednostavno domov. Mogoče je, pravi govornik, da se zlomi mladočeska obstrukcija, toda s tem bi ne bilo nič pridobljenega, ker bi Cehi še nadalje vztrajali. Konečno pozivlja narod, naj podpira svoje poslance v teh hudih časih, in prepričan naj bo, da izide zmagoslaven iz sedanjega boja. Po njegovem govoru je bila vsprejeta resolucija, v kateri se protestuje proti Koerberjevemu načrtu, odobrava obstrukcija čeških poslancev in pozivlja poslance, naj vztrajajo v boju, dokler se ne popravi krivica, provzročena z odpravo jezikovnih naredeb. Ali so vsi češki poslanci te misli in ali sodi tako ves češki narod, tega poročilo ne pove.

Današnje dunajske občinske volitve v novem četrtem volilnem razredu, ki se je pričela že ob 6. uri in je trajala do 4. popoldne, se udeležuje 228.491 volivcev. Volilno pravico v tem razredu ima vsak avstrijski državljani, ki je dopolnil 24. leto in nepretrgoma tri leta biva v dunajski občini, brez razločka, ali ima volilno pravico tudi v 1. 2. ali 3. volilnem razredu. Volili bodo toraj še jedenkrat vsi volilci prvih treh razredov in še novi volilci četrtega razreda. Volilo se je v 213 sekcijah. Konečni rezultat današnje volitve bo znan bržkone še le pozno v noč. Največ volivcev je v okraju Ottakring, namreč 20.374, ki volijo v 18 oddelkih, najmanj v Döblingu, ki ima 5114 splošnih volivcev. Volilo se je 20 odbornikov, v vsakem okraju po jednega. Židovsko-liberalna klika nima upanja na zmago v prav nobenem okraju, ako se ne zveže s socialnimi demokratami; a še v tem slučaju bi bila deležna le neznatnega števila mandatov.

Delegacijsko zasedanje bo danes zaključeno, dovoljeni so vsi potrebni krediti; odpadlo bo še celo nekaj za tisti dve deželi, ki »iz lastnega pokrivata svoje potreščine«. Večinoma vsi člani skupne vlade so prejeli seveda tudi zaupnice in priznanje za uspešno vodstvo njim poverjenih portfeljev. Sklepom delegacijskega zasedanja se pa vrše, kakor običajno, delegacijski obedi. Predvčeršnjem je bil povabljen k takemu obedu prvi del delegatov. Vlada je počastil delegate s kratkim ogovorom, le s češkimi delegati po poročilu listov ni spregovoril nobene besede. Najdalje se je vladar razgovarjal z delegatom grofom Stürgkhom in

venski Narod«. Strupen list je dortmundski »Generalanzeiger«; pa čeprav je list protestantsk, svoj strup skriva v lepe fraze, čedno obliko. V umazanosti in neolikosti naš »Narod« med vestfalskimi in porenškimi brezverskimi časopisi nima para...

Za dobro berilo po župnijah skrbje pred vsem »Boromejeva društva«, to so nekake čitalnice. Skoro po vseh farah jih imajo. Vo-dijo jih navadno duhovni. Udje plačujejo po 2, 3 ali pa 6 mark na leto. Za ta donesek si izposojujejo iz društva vsak teden po jedno knjigo. Koncem leta dobi vsak družnik kot premijo jedno ali več knjig, ki so gotovo toliko vredne, kolikor znaša vplačani donesek. Kaj takega je seveda mogoče doseči le tedaj, če se v to zveže več društev, kakor je to n. pr. na Nemškem. Centralno vodstvo je v Bonnu. Na tak način se je že brez števila dobrih knjig razpečalo mej ljudstvom, in brez števila nedolžnih duš obvarovalo pred trivialnimi židovskimi in brezverskimi romani. — Takih »Boromejevih društev« seveda pri nas ustanavljati ni mogoče, ker nas je premalo. Izvrstno nadomestilo za nje pa nam je slavna »Družba

sicer o parlamentarnem položaju. Vlada je izrazil izrecno željo, naj bi se vstale v parlamentu zopet normalne razmere, in naj bi k temu pripomogle iz lastne moči vse parlamentarne stranke, ki imajo voljo za delo. Akoravno so razmere zelo težavne, vendar iskreno želi, da bi se našla rešitev iz sedanje krize. Delegat Stürgkh je kazal na delavnost in voljo nemških strank, ki so voljne pospešiti parlamentarno delo, ter naglašal potrebo, da vlada v lastnem delokrogu prične z inicijativo. Drugih političnih govorov ni bilo pri tem prvem obedu.

Razmere v Franciji se z odstopom vojne ministra Galliffeta ne bodo ublažile. Dokler bo živela sedanja francoska generacija, menda ne spravijo s sveta Dreyfusove afere, ki razburja duhove najrazličnejim elementom. Nekateri ne morejo preboleti, da je Dreyfus bil zopet obsojen in s tem znova priznana njegova krivda, drugi se jeze nad vlado, ker je pomilostila tega izdajico, zadnjim konečno ni všeč, da hoče vlada vso zadevo položiti slednjič vendarle ad aeta. In tako se je neprestano ruvalo in stikalo po novih povodih za vzbujanje strastij, dokler niso srečno prišli do nekih pisem, v katerih se dokazuje, da je bil znana obteževalna priča proti Dreyfusu, Czernuski, od generalnega štaba s 30 ali 50.000 franki podkupljen in po krivem prisegel. Zadevo je odkril agent Toms po naročilu ministrskega predsednika pri nekem, radi vohunstva v Nici prijetem nemškem poročniku Veselu. O vsem tem pa Galliffet ni ničesar vedel, delalo se je vse za njegovim hrbtom, in ko so dohajala tozadevna pojasnila in pisma na vojno ministertvo, so jih odpirali in poskrili podrejeni organi, ne da bi bil Galliffet sploh izvedel o njih. Vse to ga je dovedlo do odstopa. Kako se afeta sedaj reši, ni še znano.

Demistija francoskega ministra Galliffeta. Ostavko vojne ministra Galliffeta je predsednik Loubet vsprejel in imenoval njegovim naslednikom generala Andréja. Ta mož velja za objektivnega nepristranskega častnika; on je bil jeden mej onimi maloštevilnimi višjimi generali, ki se direktno niso vmešavali v Dreyfusovo afero. Zdi se pa, in to priznavajo krogi, ki ga poznajo od bližje, da bo simpatizoval z nacionalisti. Z ministrom Galliffetom se loči iz vojne urada mož, ki ga je menda brez izjeme črtila vsa zbornica. Sovražili so ga nacionalisti in monarhisti, ker so stavili nanj kot konservativnega aristokrata iz Napoleonovih časov velike nade, ki se jim pa niso izpolnile, še bolj nezadovoljni so bili pa z njim Dreyfusardi, ker je bil pod njegovo vlado Dreyfus drugič obsojen. Da socialisti niso oboževali Galliffeta, ki je kot »reakcijonarec« okužil kabinet, v katerem sedi prevzvišeni Millerand, se ume samo po sebi. Tudi častništvu se je mož grozno zameril z raznimi odredbami glede vojaške službe in civilnega vedenja vojakov. Toda Galliffet se bo pač s tem tolažil, da ni on jedini mej številnimi ministri, s katerimi zbornica ni bila zadovoljna, marveč da je mej vsemi bivšimi in sedanjimi možmi težko najti jednega, ki bi bil večini zbornice priljubljen.

Angleži v Johannesburgu. Tekom včerajšnjega dne so došle Robertsove vojne čete v drugo transvalsko mesto Johannesburg, ako Roberts v zadnjem trenutku ni zadel ob kake nepremagljive ovire. Poslednje se bržkone ni zgodilo, ker mu Buri več ne morejo postaviti nasproti tolike armade, ki bi mogla uspešno zadržavati prodirajočega nasprotnika, druge nesreče se pa Angležem ni bati, ker je Burom samim mnogo na tem, da ostanejo nepoškodovani johannesburški zlati rudniki. Iz naročila pa, ki ga je dal Krüger meščanom Johannesburga glede skrbne straže nad rudniki, je razvidno, da Buri niso nameravali braniti mesta in da so se umaknili proti severu, predno je došel sovražnik. Splošno se sodi, da je s tem vojska končana, ker bo z izgubo Johannesburga dobila nadmoč mirovna stranka, ki pač uvideva, da je zaman vsak nadaljni poskus. Krüger seveda bi vztrajal do skrajnega časa, a ostal bo bržkone osamljen, ker mu bodo generali odrekli pokorščino.

Dopisi.

Iz Trsta, 30. maja. (Zastava bratovščine

ljuje »bratovščina sv. Cirila in Metoda« slovensko cerkveno petje v mestnih župnih cerkvah. Ko bi ne bilo nje, bila bi slovenska služba božja mutasta, pobožnost bi izlasti mej slovenskim delavstvom pešala, ljubezen do cerkve bi izgnila. Dolžnost je torej cerkvenih oblastij, da bratovščino, s tako plemenitim namenom, vsestranski podpirajo.

Prinosi, skoraj izključno najnižjih slovenskih slojev, nabavila si je bratovščina svojo zastavo, da bi ji služila na cerkvenih obhodih in procesijah. Ker je njen sedež v župni cerkvi pri sv. Jakobu, morala se je njena zastava tam blagosloviti ter se mora ravno tam tudi hraniti. Zastavo so napravile č.č. šolske sestre v Trstu s svojimi učenkami iz dekliške šole družbe sv. Cirila in Metoda. Delo je jako lepo in umetniško, vredna je 2400 kron.

Proti tej zastavi vzdignilo se je ono par fanatičnih nasprotnikov pri sv. Jakobu, v zvezi z nekaterimi italijanskimi duhovniki iz zakristije pri sv. Jakobu, na čelu jim župnik Hrovatin, sin slovenskega kmetiča iz Trebiš na Krasu. Nasprotovanje proti zastavi spada med ono sistematično gonjo proti vsemu, kar je še ostalo slovenskega v tržaških cerkvah.

Pred dvema leti že je vložila bratovščina prošnjo na župnem uradu pri sv. Jakobu, da bi se blagoslovila in hranila njena zastava v župni cerkvi. Ker je bil predložen slovenski napis: »sv. Ciril in Metod molita za nas! — sv. Marija moli za nas!« protivil se je temu z vso odločnostjo župnik Hrovatin ter je dosegel, da je škofijski ordinarijat izdal ukaz, da ne sme zastava imeti nobenega napisu. Proti temu je nastopila bratovščina pot rekurza ter je navela tako tehtnih, važnih in pravičnih razlogov, da jih je morala cerkvena oblast uvažiti ter je konečno te dni omenjeni napis na zastavi dovolila.

Omenjati moramo, da se je vse to vršilo strogo uradno ter da je visela nad vsem obravnavanjem dolžnost uradne tajnosti.

Kakor vselej, tako je bil tudi tukaj list žida Teodora Majerja, glasoviti »Piccolo« točno informiran kakor, da bi imel svoje uredništvo v župnem uradu pri sv. Jakobu. To je šlo tako daleč, da je bil škofijski ukaz izdan in dostavljen župniku Hrovatinu dne 19. maja ob 8. uri zvečer, že tiskan v »Piccolu« 20. maja ob 5. uri zjutraj. Kdor zna, kak upliv je imel svoj čas »Piccolo« na tržaško javno mnenje, more pojmiti zlobo poročevalcev-dopisunov. Tri dni zaporedoma je donasal »Piccolo« hujskajoče članke, podprte židovsko-zavitiimi dokazi iz uradnih tajnih dokumentov, pisane ali pa vsaj dobro navdihnjene iz duhovniških krogov. Župnik Hrovatin dostavlja »Piccolu« dopise, v katerih jadicuje, da slovenska gonja v Trstu tudi njega žali in na zid pritiska. Škofijski ordinarijat, izlasti presv. g. škof so napadani nečuvenim načinom, bratovščina sv. Cirila in Metoda pa in njen odbor so izloženi najhujšim grožnjam.

Ker je škofijski ordinarijat zahteval izvršitev svojih ukazov, nastopil je župnik Hrovatin zadnjo »častno« pot, zatekel se je na tržaško policijo ter denunciral bratovščino, da nima v svojih pravilih določbe o zastavi, torej je tudi ne sme imeti. Policija je zaslila odbor bratovščine, kateri je s klasičnimi navodi dokazal pravico do zastave. Nego župnik Hrovatin ni hotel še mirovati. Šel je na to na policijo in izjavil, da ne sprejme nikakor zastave v cerkev, ter je ob enem prosil na policiji varstva proti eventualnim napadom Slovencev!!!

Zastonj je predsednik bratovščine na policiji razlagal, da je župnik podrejen škofijskemu ordinarijatu, da mora torej ubogati njegove ukaze. Na policiji so izjavili, da bodo smatrali odposlanca presv. g. škofa privatnim človekom, a slušali da bodo samo besede župnikove. Tudi so predsedniku izjavili, »da ne sme bratovščina imeti zastave zunaj cerkve, in ako je ne bi hotel župnik vzeti v cerkev, stala bo policija na strani župnikovi. Bratovščina naj torej sama gleda, kaj dela«.

Kaj pa narod? Talijanski prebivalci in delavci pri sv. Jakobu živijo v miru s slovenskimi ter so odločno obsodili tako po-

vrelo. Narod je glasno zahteval, ako bi se prepričilo blagoslovljenje zastave, da se bratovščina spremeni v posvetno društvo, zastavo pa da se na to da blagosloviti v pravoslavni cerkvi ter se jo isti tudi daruje. In posledice? Začetek prestopa Slovencev v pravoslavje.

Odposlanec presv. g. škof, monsignor Černe, je razumel v polni meri svoj osodopolni položaj, na strani so mu stali z vsem samozatajevanjem odborniki bratovščine.

Da se izogne vsakemu povodu do demonstracij, se je prenesla zastava v zaboju v zakristijo ter se je brez govora in vsake slavnosti blagoslovila pred velikim oltarjem, v ograjenem prostoru. Po končanem blagoslovu pa se je zopet prenesla v zakristijo in zopet v zaboj zaprla.

Udje bratovščine, moški in ženske, katerih je nad 700, — so čakali, da bi svojo zastavo spremili do cerkve. Ko so jo zaprto nosili v cerkev, jokale so ženske glasno, moški pa so bili silno razkačeni ter so v najhujši zlovolji žugali s pravoslavjem. V cerkvi je bila zbrana nedogledna množica tržaških Slovencev. Marsikatero oko je bilo rosno jeze in žalosti.

Blagoslovljenje zastave je ovršil odposlanec presv. g. škofa, monsignor Černe, asistiral mu je samo predsednik bratovščine, g. Stemberger. Drugih duhovnikov ni bilo. Župnik Hrovatin s svojimi kapelani je ostal mej blagoslovljenjem v zakristiji.

Po končanem blagoslovljenju, ko je bila zastava stavljena in zaprta v zakristiji v svoj zaboj, izročil jo je predsednik bratovščine kratkimi, izrazitimi besedami v navzočnosti odposlanca presv. g. škofa, odbornikov in drugih udov bratovščine, župniku Hrovatinu da »jo sprejme v cerkev, jo skrbno varuje in hrani v svojih prostorih«. Župnik Hrovatin je na to glasno izjavil: »da ne sprejema za zastavo nikake odgovornosti«. Tedaj je nastopil odposlanec presv. g. škofa, ter ukazal prenesti zastavo v cerkvene shrambe.

Kaj bo delal na dalje župnik Hrovatin, je stvar cerkvenih oblasti, narod ne bo pustil, da se z njim šali.

Delovanje stanovitih krogov gre na to, da bi tržaške Slovence siloma spravili v pravoslavje. Cerkev se mora takemu delovanju odločno protiviti. Dobremu duhu Slovencev in njihovega blagemu značaju mora se zahvaliti, da se vse spletke židov in njihovih zaveznikov tako uničujejo. In dobri genij Slovencev nam je porok, da bo tudi na dalje tako. Stanoviti gospodje pa naj razmišljajo in sodijo, koliko se razločuje njihovo delovanje, od delovanja — Judeža škarijota.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 31. maja.

Premembe pri politični upravi.

Okr. glavarstvu v Novem mestu prideleni komisar dr. E. Stadler je poklican v trgovinsko ministerstvo, konceptni praktikant L. Grasselli je pridelen novomeškemu okr. glavarstvu, I. Vrtačnik pa okr. glavarstvu za ljubljansko okolico.

Imenovanje. Imenovani so: M. Debevec definitivnim fin. koncipistom, davčni pristav Fr. Stermole kontrolorjem, M. Wrinskele, A. Klofutar, H. Peter nel in Fr. Starin davčnimi pristavi.

Vodnik po Ljubljani. Ravno kar izšel je v založbi g. Ivana Bonača elegantni, v štirih barvah litografirani načrt mesta Ljubljane. Načrtu dodan je kratek obris zgodovine mesta Ljubljane, voditelj po mestu, cena postreškov in izvoščekov. Poleg podobe glavnega mesta krasi načrt še 11 različnih javnih poslopij. Cena delu je 20 kr.

Praktični soc. letni pouk na Dunaju bode letos v dneh 4. do 6. septembra. Predavali bodo dež. poslanec Schirmer iz Monakovega, vseučiliški profesor dr. Beck iz Freiburga, drž. poslanec Schoiswohl in urednik Schwechler iz Gradca, drž. posl. Weiskirchner in princ Al. Liechtenstein. Zvečer bodo udeležniki na raznih sestankih imeli priliko spoznavati dunajsko kršč. organizacijo. O lanskem soc. kurzu smo v »Slov.« obširno poročali. Naj bi se letos tega velovaznega kurza udeležilo kar več Slovencev. Blagoslova udi! —

Comp. Dunaj I. Singerstrasse 12., ki odgovarja tudi na vsa vprašanja. Slovenski kršč. soc. organizatorji, na svidenje meseca septembra na Dunaju!

Obrtni višji nadzornik o naših delavskih razmerah. Za graški obrtni okoliš in za deželo Kranjsko je izdal višji obrtni nadzornik dr. Val. Pogatschnigg v Gradcu poročilo, iz katerega posnamemo sledeče zanimive podatke, ki kažejo naše obrtne razmere. V 533 podjetjih tega obrtnega okoliša je bilo l. 1899 nastavljenih 25.225 delavcev, med katerimi je bilo — značilno za naše razmere — 7349 ženskih. Celo v rudokopih se izrablja pri nas ženska s težkim, njenemu spolu nikakor primernim delom! Še vedno se pri nas rabijo protipostavno dečki pod 12. letom za delo, ki jim je telesno in duševno škodljivo. Nedejski počitek se je v zadnjem času veliko zboljšal. Nesreč se je zgodilo prošlo leto visoko število 2099 in sicer 32 smrtonosnih. Največ nesreč je pri kovinskih delavcih (462 — 1 smrtna) in pri zidarjih (344 — 14 smrtnih). Te številke glasno upijejo, da se naj uredi zavarovanje delavcev. Delavska stanovanja so zlasti v starejših podjetjih še jako slaba, najslabša pri rudokopih, kamnolomih, opekarnih in žagah. Izplačevanje delavskih plač je vedno jako nerudno v mnogih podjetjih. Strokovni pouk mladine ne napreduje skoro nič. Iz tega je pač razvidno, da je treba državi nujno poseči v delavske razmere s pametnimi reformami.

Rokitansky zopet pogorel. Znani veterinar baron Rokitansky, predsednik štajarskemu »Bauernbund«, je tožil barona Morseya, predsednika katoliškemu »Bauernverein« radi žaljenja časti, ker je Morsey nekoč javno označil Rokitanskega javno delovanje z besedami: »Was du redest, rede wahr, was du zahlest, zahle bar, was nicht dein ist, lasse liegen, fürchte Gott und sei verschwiegen!«. Pri prvi obravnavi je bil Morsey povsem oproščen, istotako včeraj 30. maja pri vsikleni obravnavi, ker je imel Morsey za svoje trditve nebroj neomajnih dokazov, kako žalostno ulogo je igral in še igra Rokitansky, hujskač štajarskih nemških kmetov, v javnem delovanju.

V Gradcu se dani. Dvajset obrtnih zadrug je sklicalo 29. t. m. velik protestni shod v Gradcu. Obrtniki so najprej planili po delavskih zadrugah, potem pa so se spravili nad občinski svet in obrtno gospodko, ki dosledno zanemarjata koristi obrtnikov. Sklenili so, naj se vse potrebno ukrene, da prične zopet vojaška godba igrati v Gradcu, da zavlada mir med vojaštvom in meščanskimi krogi, da preneha nemško nacionalni terorizem, ki je tako oškodoval graške obrtnike, ter navdušeno vsprejeli predlog, da že zdaj prično agitacijo proti sedanjemu občinskemu svetu. Nato so priredili pred mestno hišo z velikim šumom in truščem mačjo godbo. Velika večina je celo v zborovanju živahno častitala Luegerju na sijajni zmagi. Nekaj se svetlika, morda napoči res kmalu dan tudi v zloglasnem rdečem in plavičnem Gradcu.

Gradčanov ne marajo. Graške Wolfjance so prijatelji iz »Reicha« neusmiljeno blamirali. Gradčani so hoteli, da bodi v Gradcu veliki nemški »Sängerbundesfest« in današnji »Grazer Tagblatt« dela že zanj reklamo. Današnji jutranji listi iz »Reicha« pa prinašajo brzojavko iz Frankobroda, da je shod delegatov renskega »Sängerbunda« sklenil, da v Gradec ne gredo. Bravo!

Ormoška častna občana sta postala drž. poslanec Wolfhard in ormoški nadučitelj Ferdinand Rauschel. Tako so poplačane njihove »zasluge« za ormoško nemško šolo.

»Špas« v Vevčah. Danes se čuje po Ljubljani, da se je pričelo kaditi iz dimnikov vevške papirnice. Tako se je menda hotelo domačemu delavstvu pokazati, da so že drugi delavci tu. Delavci so šli gledat in dobili pred pečjo — uradnike. Ti kurilci so vzbudili nepopisno smeha mej delavstvom.

Ljubljanske novice. Nesreča. Včeraj je hotel delavec na tukajšnjem državnem kolodvoru J. Dovč vedriti pod vagonom. Vlegel se je namreč pod voz in eno nogo iztegnil čez šino. Na istem tiru so stali še drugi vozovi. Mej tem pa so pripenali stroj, ki je vozove premaknil. Dovč ni mogel o pravem času skriti noge in voz mu

naredila sinoči okoli 7. ure žena železniškega uradnika K. neki Neži Kisovec, ker jo je videla koketirati z svojim možem. Nežika je dobila nekaj gorkih z dežnikom, potem je pa še morala s policajem na magistrat. — Promenadni koncerti vojaške godbe bodo meseca junija vsak četrtek od 6. do 7. ure jedenkrat v Zvezdi, drugič pa pod Tivoli. — Blazen človek se je včeraj pripeljal v Ljubljano iz Kočevja. Včeraj zvečer je pri dohodu brzovlaka stekel iz jednega voza v drugega. Ime mu je Matija Lozer in je doma iz Budimpešte. Hotel je v Trst. — Pojasnilo. Posebno čudna očala je moral imeti tisti, ki je videl, kakor je poročal »Slovenec« 25. maja, da je neki biciklist na tla podrl sprevoznika Bl. Logarja, ki pa sam o tem drugemu ne ve, kakor da je oni biciklist drsnil mimo njega ter se na lahko zadel njegovih hlač, ne da bi ga bil najmanj poškodoval.

V Lescah, v krasnih nasadih hotela »Triglav«, bode Binkoštno nedeljo popoldne vrtni koncert, na kar opozarjamo slav. občinstvo, katero namerava izleteti ob binkoštnih praznikih na divno Gorenjsko.

V Mošnjah se je 28. maja poročil gospod učitelj iz Les Julij Slabšak z gđ. Jerico Pangerc.

Obolel je gospod sodni pristav dr. Peter Bleiweis. Služboval je Podgradom v Istri; zdaj biva na dopustu v Naklem.

Ponesrečeni kurilec stroja iz Ladstätterjeve tovarne v Domžalah, o katerem smo zadnjič poročali, je umrl v tukajšnji dež. bolnici. Iz stroja izbruhajoči plamen ga je strašno osmadel po spodnjem delu telesa.

Lovske karte so l. 1898 prinesle štajarski deželi 26.620 gld.

V pokoj je stopil profesor na višji realki v Mariboru dr. Gaston vitez Britto. Cesar mu je o tej priliki podelil naslov šolskega svetnika.

Ptujski nemškutarji so pričeli rabiti vrčke, na katerih je častita podoba peka in ptujskega župana Orniga. Pač čudno pospeševanje apetita!

Učitelja umoriti je hotel v Repentabru Fr. Purič. V Repentabru učiteljuje g. A. Fakin.

O hrvatski zmagi poročajo iz Pazina: Pri volitvi za III. razred v upravni svet mestne davčne občine je zmagala hrvatska stranka z 80 glasovi večine.

Odpadle obravnave porotnega sodišča. V pomanjkanju hudodelstev ne bo imelo tržaško porotno sodišče prihodnji mesec nobene seje.

V Šiški bode Bavarec g. Kreuzer ustanovil električno in solčno kopel.

Hudo se je ponesrečil Pavel Zmrzlikar, tovarniški delavec na Savi pri Jesenicah. Močen železen drog mu je razdrobil in utisnil nosno kost, prebil na glavi črepinjo. Zdravniška pomoč je bila takoj na mestu. Bil je nemudoma previden, a je malo upanja za ozdravljenje.

Popolni solnični mrk so imeli 28. t. m. v Algieru. Slavni zvezdoslovci raznih narodov so prihiteli v Algier opazovat izredno prikazen. Ob 4. uri 30 minut je nastala popolna tema. Arabci in Kabyli, ki so bili v družbi učenjakov, so prestrašeni zakričali. Corono se je videlo s prostim očesom. Mercur in druge zvezde so pričele svetiti. Angleski fotografi so hiteli s fotografiranjem. Noben oblaček ni pokrival neba. Na otmenem solncu se je na južno zahodni strani videl svetel žarek, opazili so štiri protuberance. V temi so kričali ptici in cvetke so zaprle svoje glavice.

Židovska predrznost. Pri zadnjem obisku cesarja v Budimpeštanski univerzi so židovski dijaki na stopnjiščih odbili križe na ogerskih grbih. Tako ogerski židje napadajo tisto, kar je Ogorsko naredilo slavno.

Društva.

(Katol. delavsko društvo na Jesenicah) je ustanovilo tamburaški zbor »Peričnik«. Delavske žuljave roke že dobro ubirajo strune in strunice. Društvo ima tudi že precej izurjen moški pevski zbor. Pogrešamo samo večjih prostorov. Bo že pomagal Bog tudi v tem oziru, saj je z nami!

Telefonska in brzojavna poročila.

Budimpešta. 31. maja. (C. B.)

janju sklepov obeh delegacij in običajnih zahvalnih govorih, pri katerih je grof G o l u h o v s k i naznanil cesarjevo zahvalo za požrtvovalnost delegatov, in vitez J a w o r s k i izrazil nado, da se po zgledu delegacij prične delo tudi v parlamentu, je bilo zaključeno letošnje zasedanje z navdušenimi slavalici na cesarja.

Budimpešta. 31. maja. Körber je imel včeraj tu daljši pogovor s posl. Pacakom. Govori se, da so se pričela nova pogajanja.

Dunaj. 31. maja. »N. W. Abdbt.« tudi poroča, da bode po nekaterih brezuspešnih sejah vlada zbornico razpustila. Da bo nova zbornica prišla do dela, bode dobila oktroiran jezikovni zakon in provizorični poslovni red.

Dunaj. 31. maja. Cesar Viljem pride 18. avgusta cesarju Franc Jožefu osebno čestitat k njegovi 70 letnici ter zapusti Dunaj še isti večer. Cesar Franc Jožef 18. avg. pretrga svoje bivanje v lšlu in pride na Dunaj.

Dunaj. 31. maja. Pri današnjih volitvah ni nastavila židovsko-liberalna stranka nobenih kandidatov, marveč velela svojim somišljenikom, naj volijo soc. dem. kandidate, mej katerimi je sedem redakterjev.

Dunaj. 31. maja. Včeraj je imela peščica izvoljenih liberalnih občinskih svetnikov sejo, v kateri so se izjavili nekateri pripravljeni, da odstopijo, da bi mogel dr. Vogler še jedenkrat kandidirati. Dr. Vogler je to odklonil in noče tudi formelno stati na čelu liberalne stranke. Zato se je vodstvo stranke poverilo dr. Nechanskyju.

Dunaj. 31. maja. Na Neubaugürtlu so udrli tatje v prodajalno starinarja Schenka. Sin starinarjev jih je zasledoval. Tatje so ga zaklali.

Dunaj. 31. maja. Na dunajski univerzi se bode ustanovil phonografični arhiv

Trst. 31. maja. Radi podaljšanja delavne dobe je prišlo do stavke krojaških uslužbencev. Mojstri so skoro vsi, razun osmerice, ugodili zahtevi krojaških pomočnikov, katerim so povišali plače za 10%. Napram osmerici, ki se ni udala, se nadaljuje stavka.

Trst. 31. maja. Tržaški Nemci so imeli včeraj zvečer ustanovni občni zbor društva »Deutscher Sprachverein«.

Brno. 31. maja. V mestne ubožne komisije je poklicanih pet gospej.

Zagreb. 31. maja. Nadškof Posilović bode osebno vodil hrvatske romarje v Rim. Škof dr. Mahnič je v torek odpotoval iz Zagreba.

Budimpešta. 31. maja. Požar je upepelil mesto Tornyos-Nemetki.

Beligrad. 31. maja. Srbski radikalni listi prinašajo vest, da bode bivši vodja radikalne stranke Pašić, ki je pred Milanom kapituliral, imenovan poslanikom v Petrogradu ali bode pa stopil na čelo novemu ministerstvu.

Pariz. 31. maja. Grofica Lonyay se bode 8. junija tu sestala s svojim očetom belgijskim kraljem.

Pariz. 31. maja. Loubet je včeraj vsprejel avstrijskega nadvojvodo Ferdinanda Karla, ki se vrača iz Madrida.

Rim. 31. maja. Naučni minister pripravlja zakon, po katerem bi se na ljudskih šolah poučevalo tudi o poljedelstvu.

London. 31. maja. Pri Kwiosi so Ašanti napadli oddelek angleških vojakov. Častnike in vojake so umorili.

Tanger. 31. maja. Marokanci se gibljejo. Mej njimi se agituje za boj proti Francozom.

Peking. 31. maja. Ustaši so zažgali mesto Fengtai. V Chang-Sin-Tien obkoljeni Belgijci so bili včeraj oproščeni.

Vojska v Južni Afriki.

O dohodu Robertsove armade v Johannesburg še ni nikakega poročila, pač pa javljajo nekateri viri, da je Roberts z manjšim oddelkom na potu v Pretorijo. Potemtakem bi se bil angleški junak izognil »brezpomembnemu« Johannesburgu, da čim pre

sijo Transvala. Ali se ta vest potrdi v kratkem ali ne, dosedaj še ni gotovo, res pa je, da naznanjeni dan, 24. maja, Roberts se ni bilo v Pretorijo. Pot v glavno mesto Transvala je še precej dolga in raznovrstne ovire niso povsem izključene.

Nekdanja država Oranje je srečno prišla do novega imena. Roberts jo je prekrstil v kolonijo Oranje-River. Kaj neki postane iz transvalske republike?

London, 31. maja. Reuterjev urad poroča iz Bloemfonteina 28. t. m.: Danes je vojaški guverner na glavnem trgu z veliko slovesnostjo prebral Robertsovo proklamacijo glede aneksije države Oranje ob navzočnosti številnega občinstva. Nato je zavihrala angleška zastava. Država se zove v bodoče „Oranje-River-kolonija“.

London, 31. maja. Iz New-Castle poročajo 29. maja: V posebni proklamaciji naznanja general Buller, da bodo sedaj njegove čete prodirale skozi Transval. Vsem neutralnim stanovnikom se zagotavlja varstvo, odgovorni so pa za vsako poškodbo pri železnici in brzojavu. — Na burske postojanke pri Pogwaniju in Laingsneku so Angleži uspešno streljali.

London, 31. maja. General Buller brzojavlja iz New-Castle 30. t. m., da so se Buri utaborili pri Dornbergu vzhodno od New-Castle in pretili desnemu angleškemu krilu. Dne 27. t. m. je Buller poslal tje generala Hildyarda in Litteltona, ki sta pregnala nasprotnika. Sovražnik se je umaknil proti severu. Hildyard je zasedel Utrecht, ki se je udal. — General Clery bombarduje Laingsnek.

Po sklepu poročila.

London, 31. maja. Roberts brzojavlja 30. t. m.: Danes opoludne smo došli v Johannesburg. Konjenišvo je na potu v Pretorijo.

Umrli so:

29. maja. Peter Šuštar, krojača sin, 1 leto, Streliške ulice 15, hidrocephalus chron.
30. maja. Ciril Platner, čuvaja sin, 9 let, Poljanska cesta 68, eclampsia infantum.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 30. maja 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za maj-juni gl.	7.92	do gl.	7.94
» » jesen . . . »	8.19	» »	8.20
Rž za maj-junij . . . »	7.87	» »	7.40
» » jesen . . . »	7.46	» »	7.47
Turšica za maj-junij . . . »	5.76	» »	5.77
» » jul.-avgust . . . »	5.82	» »	5.83
» » sept.-okt. . . »	5.93	» »	5.94
Oves za maj-junij . . . »	5.86	» »	5.87
» » jesen . . . »	5.51	» »	5.52

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dn	Čas opazovanja	Stanje barmetra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
30	9. zveč.	733.0	12.4	sl. sever	oblačno	
31	7. jut.	733.1	11.2	sl. jvzh.	dež	13.2
	2. popol.	733.6	13.9	sl. sever	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 13.3°, normale: 15.8°.

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

984 66

Dne 31. maja.	
Skupni državni dolg v notah	97.95
Skupni državni dolg v srebru	97.55
Avstrijska zlata renta 4%	116.75
Avstrijska krona rent 4%, 200 kron	96.40
Ogerska zlata rent 4%	115.50
Ogerska krona rent 4%, 200	91.50
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1760 —
Kreditne delnice, 160 gld.	716.50
London vista	242.20
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118.37

†

494 1—1

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjam prežalostno vest, da je Vsegamogočni izvolil poklicati v večnost mojo presrečno ljubljeno mater

Marijo Novak

ki je po dolgi, mučni bolezni, prejemši sv. zakramente za umirajoče, dne 30. maja dopoldan v 65. letu svoje starosti v Gospodu zaspala.

Pogreb bo v petek, 1. junija, ob 9. uri v St. Gotardu

Preljubljeno pokojno priporočam v molitev in blag spomin.

St. Gotard, dne 30. maja 1900.

Josip Novak,
župnik.

Bronza, tekoča, v poljubni boji, je najboljša in najpripravnejša sredstvo za polzlačenje in bronziiranje vsakovrstnih predmetov ter daje najboljši leskin trajnost. Tudi bronzni prašek se dobiva v prodajalnici oljnatih barv trdke **BRATA EBERL v Ljubljani,** Franciskanske ulice.

Vnana naročila po povzetju. 228 2 12—2

V hotelu „Triglav“ v Lescah
bode

Binkoštno nedeljo popoldne

vrtni koncert

radovljiške požarnobrambene godbe.

— Vstopnina prosta. —

Za izvrstna, pristna vina, sveže Koslerjevo marčno pivo in ukusno prirejena jedila ter uljudno, točno postrežbo bode najbolje preskrbljeno.

K obilni udeležbi uljudno vabi

Josip Pretnar,

495 2—1 gostilničar.

Katoliška bukvarna

v Ljubljani

priporoča:

Missale Romanum (v obliki male póle) l. 1898, z najnovejšimi mašami, in sicer:

1. V črnem usnji z marmor. ali rudečo obrezo K 43-20
2. V črnem usnji z zlato obrezo . . . K 44-40
3. V rudečem šagrinu z zlato obrezo . . . K 50—

Dobiti je ta misal tudi v še finejšem vezanju.

Missale Romanum (v četvorki) l. 1898, z najnovejšimi mašami, in sicer:

1. V črnem usnji z marmor. ali rudečo obrezo K 36—
2. V črnem usnji z zlato obrezo . . . K 38—
3. V rudečem šagrinu z zlato obrezo . . . K 42—

Dobiti je tudi v še finejši izdaji.

Cene veljajo s proprijem vred za katerokoli škofijo. — V zalogi so misali s proprijem naslednjih škofij: Ljubljanske, goriske, krške, lavantinske, poreško-puljske, tržaške in ogersko-hrvatskih.

Missae pro defunctis (v obliki male póle):

V črnem usnji z rudečo obrezo K 6-60

V črnem usnji z zlato obrezo K 7-44

Missae pro defunctis (v četvorki):

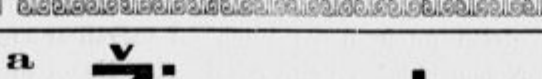
V črnem usnji z rudečo obrezo K 5-16

V črnem usnji z zlato obrezo K 5-76

Za one čast. gospode, ki zaradi slabega vida smejo vedno maševati »de Beata«:

Missale ad usum sacerdotum caecotentium (v obliki male póle):

V črnem usnji z zlato obrezo K 19-20.

ADOLF HAUPTMANN

v Ljubljani,

prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firneža laka in kleja

priporoča

pleskarjem, stavbenim in pohištvenim mizarjem, loščarjem, slikarjem napisov in sobnim slikarjem, hišnim posestnikom, zasebnikom itd.

Akvarelne barve, vlažne in suhe.

Anilin-barve.

Bronzo, prašno, in tekočo bronzo-tinkturo.

Brunolin, za nasičenje in barvanje v naravni lesni barvi izdelanega pohištva.

Čarolineum, le najboljše kakovosti.

Čopiče za zidarje, po poljubni ceni.

Čopiče za pleskarje, loščarje, cerkvene, napisne, sobne in slikarje-umetnike ter mizarje.

Črnilo, pisalno in odtiskalno.

Düsseldorfske oljnatne barve za umetnike v pušicah

Emajlne barve.

Fasadne barve, apnenate, tudi hišne pročeljne

barve iz savinjske doline, neprekosljive glede trpežnosti.

Firneže in olja za slikarje-umetnike.

Kemične barve.

Klej, steklarski ali za okna.

Kredo, gorsko, bolonjsko, temeljno, svetlikasto in kredo za pisavo.

Lake za vozove, kočije, pristne angleske (Wm. Harlandt & sin, London), vzlic podražanju po prejšnji nizki ceni.

Lake, uporabne za vsakovrstne domače in obrtne namene.

Laneno olje, le kranjsko.

Laneno oljnat firnež, prirejen le iz kranjskega lanenega olja.

Leštilo ali lazurne barve.

Leštilni odtiskalni papir.

Maščobno svetlo voščilo „Fernolend“, najboljšo svetovno voščilo za čevlje.

Mavec, alabasterski in stukatur. (za modele in stavbe).

Oljnatne barve v vseh bojah, tudi v 1/2, 1, 2 in 5 kg. imajočih patentovanih pušicah za razpečevalce.

Orehovo luženje, s katerim se luži les po mrzlem načinu.

Paleta, lesene in porcelanaste.

Slikarsko platno.

Sušilni prašek (siccativ), najboljšo sušilo oljnatih barv.

Šmirgljevi prašek za kamnoseke.

Vzorci (patrone) za slikarje.

Zemeljske barve.

Posebne za namazanje tal v sobah, dvoranah itd.:

Jantarjeva talna glazura, hipna talna glazura, štedilno talno voščilo, sijajno talno voščilo, sijajni talni vosek, oščetni vosek.

Prodaja na debelo in drobno.

— Ceniki zastoj. — 320 10

Največjo izbero

elegantnih

(353 12—9)

priporoča

po najnižjih cenah

L. Mikusch,

Mestni trg št. 15 v Ljubljani.

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno zasluži sleherni ter povsod brez zgube, ako hoče prodajati postavne dopuščene srečke in državna pisma.

Penudbe na Ludovika Oesterreicher, Budapest VIII, Deutsegasse 8. 430 10-4

Na najvišje povelje Nj. c. in k. apost. Veličanstva

XXXIII. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene tustranske države.

Ta denarna loterija — edina v Avstriji zakonito dopuščena — ima 16.514 dobitkov v gotovem denarju in skupnem znesku 410.200 kron.

Glavni dobitke znaša

200.000 kron

v gotovem denarju.

Žrebanje nepreklicljivo dné 7. junija 1900.

Jedna srečka stane 4 krone.

Dobiti so srečke pri državni loteriji na Dunaji, I. Riemergasse 7, po tabačnih trafikah, loterijah, pri davkarjih, poštinih in brzojavnih pa železničnih uradih, po menjalnicah itd. Načrt loterije brezplačno.

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

C. kr. vodstvo državne loterije.

112 10-10 Oddelek za državno loterijo.

Eričar & Mejač, Ljubljana,

Prešernove ulice šte. 9

priporočata po zelo znižani ceni

jope za dame, plašče in faveloke,

jope in plašče za deklice,

obleke za gospode

in dečke, otro-

ške kostume,

površnike,

ulstre,

dalje

pristno angleško in tuzemsko sukno za izdelovanje oblek po meri.

482 6—3

Živnostenská banka

na Dunaju, I. Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20.000.000 K.

Reservni zaklad nad 7.500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dne 31. maja.

Skupni državni dolg v notah	97.95
Skupni državni dolg v srebru	97.55
Avstrijska zlata rent 4%	116.75
Avstrijska krona rent 4%, 200 kron	96.40
Ogerska zlata rent 4%	115.50
Ogerska krona rent 4%, 200	91.50
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1760 —
Kreditne delnice, 160 gld.	716.50
London vista	242.20
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118.37

Dne 30. maja.

20 mark	23.67
20 frankov (napoleonador)	19.27
Italijanski bankovci	90.70
C. kr. cekini	11.34
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	168—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158-25
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	202 25
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	93-60
Tisne srečke 4%, 100 gld.	138-50
Dunavske vravnjavne srečke 5%	250—

Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878	106—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-20
Priporitne obveznice državne železnice	412—
» » južne železnice 3%	318—
» » južne železnice 5%	118-25
» » dolenskih železnice 4%	99-50
Kreditne srečke, 100 gld.	398—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	335—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	39 75
Ogerskega	19 75
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	12—
Rudolfove srečke, 10 gld.	63-50

Salmove srečke, 40 gld.	175-25
St. Genois srečke, 40 gld.	183—
Waldsteinske srečke, 20 gld.	178—
Ljubljanske srečke	48—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	282 —
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6290—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	770—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	105—
Splošna avstrijska stavbinska družba	177—
Montanska družba avstr. plan.	505-50
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	420 —
Papirnih rubljev 100	255-75

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnili vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svati za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.